

KATRĪNA KRONBERGA

ĻUKSNEŠU
BRIDĒJI

821.174-31

Kr 786

Natālijas Kugajevskas vāka dizains

Vāka noformējumam izmantoti attēli no NextMars/depositphotos.com,
magann/depositphotos.com un szymonbarol/depositphotos.com.

Katrīna Kronberga

TUKSNEŠU BRIDĒJI

Apgāda vadītāja **VIJA KILBLOKA**

Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*

Redaktore *Anda Ogrīņa*

Korektore *Zinta Stikute, Ilona Burka, Andžela Berķe*

Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Tehniskā redaktore *Iveta Kļaviņa*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA,

K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010.

Red. nr. L-3646.

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs.

Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta

izmantošana ir autortiesību pārkāpums.

Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta

atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Katrīna Kronberga, 2022

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2022

ISBN 978-9934-31-035-5

1

Smilšu vētra pieņemas spēkā.
Putekļu haoss ir padarījis mani aklu. Atliek paļauties vien uz sajūtām un vēja kļiedzieniem, lai spētu saprast, kas visapkārt notiek. Zābakos iekļuvušie akmentiņi dursta pēdas, katrs solis sāp.

Man jāizkļūst no vētras, es šeit neapstāšos.

Ap muti apsietais lakats ir piedvašots slapjš. Starp zobiem čirkst smiltis. Rīkle ir sausa, soma liekas tukša un pierē dun; man vairs nav ūdens.

Smiltis jūtu arī acīs, tās viscaur klāj sasvīdušo ādu. Tuksnesis, pārņēmis visu, cenšas pārņemt arī mani. Taču nav jēgas par to sūroties – esmu pieradusi, ka smiltis ir visur un vienmēr.

Mani reiz mācīja, kā jāpārvietojas. Ja kaut kas ir ceļā, ej apkārt, nevis kāp pāri. Ja kaut ko nevari apiet, kāp pāri, nevis virsū. Nebija ne runas par komfortu vai labsajūtu, bet gan par to, kā netikt sadzeltai, sakostai vai neiekrist bedrē. Kā izdzīvot. Izzdzīvošana – tas ir lielākais, uz ko mūsu dienās var cerēt.

Uz to un uz Ceru.

Brāzmas pieņemas spēkā. Vējš spēlējas ar manām gaišajām cirtām, rausta jostu un samezglu mugursomas

auklas. To sīkās metāla detaļas sitas pret darbarīkiem, kas piestiprināti pie somas, radot tādu kā zvanu šķindoņu vēja auru simfonijā. Kaut kas ielido man sejā – varbūt zars, varbūt atkritumi –, bet, par laimi, aizsargbrīļļu stikli neieplaisā.

Es ienīstu vētras, ienīstu vēju un ienīstu tuksnesi, tā visa mājvietu.

Smilšu vētrā nedrīkst apstāties, sev jau simto reizi saku. Mani soļi kļūst gausāki, smagāki un īsāki. Cenšos nedomāt ne par murdoņu kuņģi, ne par sauso mēli, ne sūrstošajām kājām, kas vēsta: iets ir par daudz. Neapstājies. Drīz vētra mitēsies. Vēl nedaudz. Turpini – uz priekšu.

Cenšos domāt vienīgi par savu mērķi – paradīzi austrumos – Ceru.

Tur nebūs jāmokās, tur būs drošība, tur būs citādi, tur viss būs labi... Šādi mierinājumi parasti dzen mani uz priekšu, mudina paciest neizturamo. Tur būs ūdens un ēdiens, un drošība... Es ticu, ka Cera eksistē, tomēr... pašlaik alkstu kā cita. Pagātnes. Gribu gremdēties siltās atmiņās – tās ir mans vienīgais sabiedrotais.

Smilšu vētrā nekādā ziņā nedrīkst zaudēt modrību un pievērt acis, lai atcerētos vecos labos laikus, taču es labāk nododos ilgām, nevis domām par nogurumu un slāpēm. Tā sev atgādinu, ka ir bijis arī citādi.

Atceros, kā automašīna neiedomājamā ātrumā traucās cauri tuksnesim. Atceros neaprakstāmas sāpes. Atceros šūpoles vecā ozolā pie dzeloņdrāšu žoga, kura vijumos bija saauguši vītenaugi. Atceros: man tika mācīts, ka reiz pasaule bija citāda.

Cilvēks to bija būvējis tūkstošiem gadu, izmantojot visas savas zināšanas. Ūdeņi bija bezgala plaši, koki

sniedzās debesīs, pilsētas auga un cilvēks jau bija iekarojis debesu dzīles, kuras mums paveras tikai naktī.

Tās pasaules vairs nav. Viss laika gaitā ir pārvērties tuksnesī. To, ko es saucu par smiltīm, pareizāk būtu dēvēt par lauskām. Varbūt es eju pār pulveri sabirzušām mājām, mašīnām un kokiem, varbūt pār drumslām, kas reiz bijušas cilvēks. Ir skumji, ir briesmīgi skumji, ja sāk par to domāt, un drausmīgi apzināties, ka pīšļos visu esam pārvērtuši paši. Kā man tika skaidrots: dabas dusmas bija vien katalizators, bet reakcija bija cilvēku radītās tehnoloģijas.

Es atminos stāstus par to, cik pasaule reiz bija vienkārša. Tolaik visu ražoja iekārtas, ko savukārt bija izgatavojušas citas iekārtas; cilvēkam vajadzēja tikai uzmanīt, vai “mašīna taisa mašīnu” pasaulē nerodas kāda aizķeršanās, un tikai patērēt. Patērēt, jo vienīgi to cilvēki gribēja un – ar laiku – spēja darīt. Tie bija stāsti, kurus visi labprāt atcerējās un ar kuriem gribēja dalīties.

Manas vislaimīgākās atmiņas ir par mājām. Par Silmali, kā mēs to dēvējām. Silmale bija brīnums, par kura pastāvēšanu daudzi cīnījās, it sevišķi – pašā sākumā. Manas atmiņas sākas miera laikos, kad pasaule bija vienuļa un gandrīz tukša un silmalieši šķīta vienīgie izdzīvotāji.

Brāzmas lēnām pierimst. Nu jau spēju kaut ko saskatīt; piedurknē ievīstītais pulkstenis, kas nekad nav rādījis pareizu laiku, apgalvo, ka aukū skavās esmu pavadījusi sešas stundas. Bez apstājas esmu gājusi nedaudz vairāk par astoņām. Neatceros, vai oktobrī vienmēr ir tik auksts vējš... Katrā ziņā liekas, ka ir oktobris. Man mēdz pazust laika izjūta un nojukt dienu ritums, un,

tā kā nav neviena, kurš skaitītu dienas kopā ar mani, jāsamierinās ar aptuveno. Un vai nosaukumi vispār ir svarīgi?

Tomēr mēs Silmalē nebijām pēdējie. Izdzīvoja daudzi – kaut arī izdzīvotāji nekad neteiktu: *daudz*. Pēc Apvērsuma visa bija par maz. Par maz ēdiena. Par maz ūdens. Par maz ierīču, kuras darbinātu saules baterijas, un to arī bija daudz par maz.

Drīz putekļu mutulis paliek man aiz muguras un skatienam paveras pilnīgi līdzens, bezgalīgs tuksneša klaidis. Ne reljefa, ne ēnu, zilajās debesīs ne mākoņa. Tuksneša smiltis kādreiz bija rūsganas un sapūstas kāpās. Tagad visapkārt ir gluds līdzenums, un, saulei atspīdot, vietumis tas šķiet pat balts. Pasaule liekas tukša.

Es atskatos, pavelku lakatu zem zoda, izspļaudama smiltis, un novelku aizsargbrilles. Vētra virzās uz rietumiem, metru pēc metra aizslaukot manas pēdas, gluži kā bija iznīcinājusi manu priekšgājēju un viņu priekšgājēju soļus. Tam, kurš nāks, neko nezinādams, būs jābrīnās par pēdu nospiedumiem, kas sākas nekurienē.

Vai tad, kad es nonākšu Cerā, ļaudis domās, ka arī mani soļi sākās nekurienē?

Cera ir tikai baumas... Leģenda. Sapnis, ka kaut kur tālos austrumos viena pilsēta izturēja, viena pilsēta augšāmcēlās. Paradīze austrumos, tajā mājo zudusi tehnoloģija un iznīkusī augsti attīstītā sabiedrība. Baltā pilsēta. Tajā jebkurš var atgriezties pie dzīves, kāda tā reiz bija. Cera. Tas ir mans mērķis. To es meklēju. Tur es būšu laimīga.

Tomēr ne jau baumas man lika pamest mājas.

Vai vispār varēju izvēlēties?

2

Man bija gandrīz pieci gadi, kad pirmo reizi dzirdēju par Ceru. Sēdēju krogā blakus mammai un spēlējos ar saviem dūrainīšiem, iztēlodamās, ka tie ir divi vilki, kuriem jāpārvar Klints augstumi – mamma roka un plecs. Tas bija grūts un augsts ceļš, tāpēc abi vilki, vēju nomocīti, sāka sēri gaudot.

– Kuš, Ofēlij! – Mamma mani apsauca un pārlaida plaukstu pāri savam augšdelmam. – Pieaugušie runā!

Tas mani izrāva no iztēles pasaules, un atkal biju tur, kur man jābūt: starp guļbaļķu sienām, gar kurām rindojās plaukti ar glāzēm un krūzēm un žāvētu zālišu slotiņas, apiņu un maizes smaržas ieskauda. Paskatījos uz pretī sēdošo mednieku Rinaldu Stīpu – viņam vēl nebija rētu –, un mēs vienlaikus novērsāmies viens no otra.

– Tātad, – Stīpa noklepojās, – pēc tam mēs ar viņu aprunājāmies, uzklusījām, kas šim sakāms. Es apspriedos ar dažiem citiem Galvenajiem, un izlēmām, ka atļausim svešiniekam kādu laiku te padzīvot.

– Senāk mēs tādus šāvām nost, – mamma norādīja, – visus, kas gribēja mežu.

– Nē, Anda, šis ir citāds. Viņam ir stāsts, – Stīpa iebilda. – Viņš esot *ceļotājs*.

– Ceļotājs? Uz kurieni viņš ceļo?

– Es nezinu, bet stāsta par kaut kādu Balto pilsētu...

– Viņš taču apjēdz, ka pilsētu vairs nav, vai ne?

– Jā, bet paklau... – Stīpa noliecās pāri mazajam galdīņam un čukstus teica: – Šis saka – austrumos *ir* viena. Vai nu izturējusi, vai atjaunota, viņš nezinot. Taču apgalvo, ka rietumos par to vien runājot. Viņa zemē to dēvējot

par paradīzi austrumos. Par Ceru. It kā visi esot par to dzirdējuši.

– Visi! – Mamma izsmejoši nosprauslājās. Es atceros, ka nodomāju: cik nejauka viņa tādos brīžos izskatās.

– Vai tam ceļotājam ir kādi pierādījumi?

– Nav, bet viņš apgalvo, ka drīzumā visi ies uz austrumiem, lai...

– Atkal tie *visi*! Es neuzticos nevienam, kurš runā vispārināti, – mamma atcirta un atņēma man cimdiņu, ar kuru biju atsākusi rāpties pa viņas roku. – Ofēlij, ne-traucē! Tu nesaproti, ka es runāju?

Stīpa atkal palūkojās uz mani, taču jau tūlīt pat pievērsās mammai.

– Svešais teica, ka no viņa ciema gatavojas iet vēl pieci un ceļā šis sastapis desmitiem citu ceļotāju.

– Bet kāpēc viņi iet? – Mamma samiedza brūnās acis.
– Tikai tāpēc, ka ir padzirdējuši baumas?

Stīpa bija noguris. Viņš atgāzās atpakaļ krēslā un smagi nopūtās. – Tieši tā. Jo ir padzirdējuši baumas.

Mamma sarauca pieri.

– Baumas mēdz būt arī patiesas.

– *Mēdz būt.*

– Bet kaut kam ir jātic, Anda. Nevar visu laiku... – Saruna aprāvās, jo pēc manis ieradās Madara, kura nupat bija beigusi mācīt vecākos bērnus. Viņa saņēma mani aiz rociņas un jau veda laukā, tomēr mamma pasauca mani atpakaļ, jo pie viņas bija palicis cimdiņš. Mamma man to uzvilka, turpinot sarunu ar mednieku: – Tā ir viņu dzīve, lai dara, ko grib. Tikai lai nestāsta muļķības mūsējiem!

Ceļā cauri ielejai uz darbnīcu, kur ziemā notika mācības, mēs pagājām garām ceļotājam. Vīrs uz mums pat

nepaskatījās, taču es viņu ziņkārīgi nopētīju. Svešais bija ar pinkainiem matiem, iededzis, un viņa pleci bija sasvērušies uz priekšu. Ceļotāja skatiens bija tiešs un apņēmības pilns, un es tajā samanīju arī sīksīkas nemiera druskas.

– Mada, vai tu domā, ka viņš atradīs, ko meklē? – es nevainīgi ievaicājos. Aukle aizdomīgi atskatījās uz svešinieku.

– Protams, saulīt, – viņa man veltīja viltus smaidu, īsti nesaprazdama jautājumu. – Kas meklē, tas atrod.

Slāpes. Neciešamas slāpes.

Trulā dunoņa ausīs nerimsies, līdz padzeršos. Saule tikai pastiprina galvassāpes un dedzina acis. Rikle ir tik izkaltusi, ka es nespētu parunāt, ja pēkšņi rastos tāda vajadzība. Lai gan... tā gluži nav. Šorīt es dzirdēju savu balsi. Nezinu, kas man bija uznācis, bet pēkšņi sāku neapturami kliegt. Kādu brīdi jutos pavisam dezorientēta, skatījos apkārt, cenždamās saprast, ko biju pūlējusies sasaukt. Vainīgas slāpes. Ūdens trūkums cilvēkus dara ļoti savādus.

Ir rudens. Gaiss ir drēgns, bet auksti nav un līdz ziemei vēl tālu. Šī doma mani mierina: *līdz ziemei vēl tālu*. Varētu būt arī ļaunāk.

Uz mirkli apstājos, pavēršu seju pret debesīm un aizveru acis. Iztēlojos, kā būtu, ja pēkšņi sāktu līt. Lielas, vēsas lietus lāses nāktu no skaidrām tirkīzzilām debesīm, dzestrās pīles nokristu man uz vaigiem un pieres, līdz izskalotu no manis smiltis un es varētu pilnu krūti ieelpot lietus atnesto svaigumu. Nemanot jau paveru muti,

cerot tūlīt sagaidīt veldzi, bet, atvērusi acis, raugos spilgtajā saulē un atceros, ka tā nenotiks. Lietus dzīvo tikai manās atmiņās.

Vai Cerā līst?

Novēršos un pētu horizontu. Kaut kur dienvidaustrumos ir Klints – visu klejotāju ceļrādis –, kura pārdaļījusi pasauli uz pusēm. Visi vēji pūš uz Klinti, visi ceļi ved gar to, bez Klints mēs dzīvotu tukšumā un tukšumā arī mirtu. Klints ir mūsu apgādniece – no tās izplūst avoti, paēnā zeļ ēdami augi un mīt nelieli dzīvnieki. Man nepatīk, ka esmu aizgājusi tik tālu, ka vairs nespēju to saskatīt. Kā citādi? Klints ir vairākus kilometrus augsta! Vietumis no tās ārā rēgojas senas ēkas, nokaltuši koki, un zem milzu akmeņiem guļ automašīnas, kuras tobrīd, kad Klints pacēlās virszemē, atradās tai pārāk tuvu. Cilvēki stāsta, ka Cera atrodas tur, kur Klints beidzas, savukārt citi apgalvo – Cera ir izvietota Klints radzē. Tomēr es neesmu satikusi nevienu, kurš patiešām zinātu, kā Klints ir saistīta ar Ceru. Un – vai vispār ir saistīta.

Ejot cauri ciematiem, uzzināju, ka Klints vienubrīd pārtraukusi kustību uz ziemeļiem un tagad lēnām virzās uz dienvidiem.

Pēc mokoša aptuveni divu stundu gājiena pie apvāršņa parādās liels akmens, droši vien Klints virszemē palikusī augša, un tam blakus necils kociņš, kas pārcietis vētras plosīšanos.

Koks – tā ir laba zīme.

Smiltis nolieku smago somu un eju to apskatīt. Pārļaižu pirkstus kociņa mizai. Tas ir dzīvs, lai gan bez lapām. Koks ir absflora – cilvēku sintezēta suga. Līdzīgi

mikrotiem, kas atkritumus pārvērta putekļos, absflora tika ieviesta, lai uzsūktu un uzglabātu dabā pāri palikušo ūdeni. Varbūt kaut kur pazemē vēl ir ūdens kabatas? Bet varbūt nav nekā.

Es vienmēr uztraucos par ūdeni, ēdienu, drēbēm un apaviem. Mana ikdiena ir nepārtrauka domāšana, kad atradīšu ūdeni, kad ieraudzīšu kādu kustoni vai ēdamu augu, vai nepārkarsīšu vai nenosalšu, vai zābaki izturēs vēl nedēļu. Taču uztraukums ir labs, jo tas neļauj zaudēt modrību, it sevišķi – ilgstošos vienatnes posmos, kad kļūstu izklaidīga.

Jā, mana ikdiena ir drūma, taču nav neviena, kam to pateikt. Esmu tikai es, tuksnesis, domas un atmiņas. Iztēloties ir viegli. Atcerēties ir vienlaikus sāpīgi un uzmun-drinoši.

Noņemu no somas pusmetru garās metāla caurulītes, kas vētrā bija kļuvušas par vēja zvaniem. Savelku tās kopā ar skrūvsaitēm un grasos iedzīt smiltīs ar āmuriņu, kas visu iešanas laiku bija šūpojies man pie gurna.

Paņemu pirmo caurulīti, ko pie kociņa saknēm sāku sist smiltīs, līdz palicis tikai sprīdis virszemē. Nekā. Pie caurulītes rūpīgi piesaitēju nākamo, ko situ vēl dziļāk. Joprojām nekā. Ņemu trešo, kas ieslīd smiltīs jau ar nelielu aizķeršanos. Ar ceturto klājas vēl grūtāk. Piektā – pēdējā – caurulīte gandrīz pazūd zem zemes, tomēr pēdējā mirklī to noturu.

Atviegloti nopūšos, jo gandrīz pazaudēju tik svarīgos rīkus. Vienā rokā turot metāla caurulīti, ar otru no auklas noraisu kaklā iekarināto sudraba nieciņu – sūknīti, ko piestiprinu pie renes. Sūknītis ir izcils – tas attīra un dezinficē ūdeni un ir pielāgojams jebkurai pudelei.

Man jāpateicas šim sūknītim, jāpateicas Gildam, ka neesmu nomirusi slāpēs. Gilds to izgudroja. Viņš strādāja dienu un nakti mēnešiem ilgi, līdz radīja ideālo ūdens izsūknēšanas mehānismu. Izgatavojis sūknīti, viņš man to iedeva, lai pārbaudītu, vai patiešām ikviens būs spējīgs ar to rīkoties. Pēc tam vērtīgo nieciņu pievāca viens no maniem ceļabiedriem, kurš drīz nozuda, bet pēc kāda laika sūknītis atkal nonāca manās rokās. Tagad tas ir vienīgi mans.

Tas sāk vibrēt, ūdenim kāpjot augšup. Vispirms parādās duļķaini brūns šķidrums, kas ož pēc atkritumiem. Tas sprauslā un burbuļo, un galu galā apsīkst.

Sūknītis nespēj izfiltrēt tik netīru ūdeni.

Nopūšos. Kas to lai zina, kur atrodas tuvākā ūdens tilpe. Kas to lai zina, vai spēšu tik tālu aiziet.

Jau velku sūknīti ārā no zemes, kad tas atkal iedrebas, un es apstājos. Sūknītis izšļāc duļķes, līdz šķidrums pārtop kristāltīrā, aukstā avota ūdenī. Izkratu no somas pudeles, paķeru pirmo un sāku to uzpildīt, pēc tam grābju otro, tad – trešo. Sniedzoties pie ceturtās, sāku domāt par to, cik daudz ūdens zemzemē īsti ir. Ja būtu daudz, te visapkārt augtu īsti augi, ne tikai viens absfloras kociņš. Un, ja ūdens ir maz, jāuzmanās, ka tūlīt nesāk atkal sprauslāt duļķes. Tas sabojātu visu pudeli. Citos apstākļos es varbūt pacenstos netīro ūdeni uzvārīt, kā parasti vāru oāzēs atrasto ūdeni vai peļķūdeni, bet man nav nekā dedzināma. Absflora ir sintētiska, un akmeņi nedeg.

Sadzirdu rūkšanu pazemē, noņemu no renes pudeli, un ūdens atkal kļūst brūns un biezs. Duļķes tā arī paliek sausajās tuksneša smiltīs.

Izvelku sūknīti, izjaucu caurulītes, piesprādzēju tās atpakaļ pie somas un piestiprinu sūknīti pie auklas ap kaklu. Paņemu pudeli un negausīgi dzeru, līdz dziļi ievelku elpu un atraugājos. *Es atvainojos*, nodomāju. Pudeles saguldu somā starp rezerves jaku un ķidāšanas rīku penāli.

Atļauju sev dažas minūtes pagulēt saulē. Kājas sūrst no lielās piepūles, un, lai gan slāpes ir remdētas, kuņģis vēl aizvien rūc. Man trūkst spēka, bet ceļš ir jāturpina.

Silmalē bija pieejams ūdens no neizsīkstošiem avotiem, es peldējos meža dīķī un lēkāju pa peļķēm, mazgāju drēbes un mazgājos pati. Ūdens šķita pašsaprotams, tāpēc es nekad netiku domājusi par tā nozīmīgumu. Ūdens ir dzīvība.

Tuksnesī ūdens ir reti sastopams dārgums.

Jau biju pusaudze, kad pirmo reizi apjautu ūdens vērtību. Šķiet, tas notika ļoti sen. Otro reizi to atskārtu, kad, uzsākot ceļu tuksnesī, gandrīz nomiru no slāpēm. “*Gandrīz – neskaitās*” – tā man savulaik mēdza teikt. Un tā ir taisnība. Vārds “gandrīz” iešķel brūces dvēselē, kas *gandrīz* sadzīst.

3

Pēc tam kad pirmais ceļotājs mūs atstāja, nāca vēl daudzi – desmiti, varbūt pat simti. Es viņus neskaitīju – un īsti vēl nebiju domājusi par Ceru. Tā kārtīgi domājusi. Cera bija abstrakta ideja, kura arī Silmalē pastāvēja tikai kā ideja un nekas vairāk.

Pēc vairākiem gadiem kādā pavasara dienā viss mainījās.

Bija pagājusi visbargākā ziema, kāda Silmalē pieredzēta – aukstākā un ilgākā. Skarbi, laikapstākļu rūdīti vīri un sievas ieradās mūsu komūnā ar šaušalīgiem apsalējumiem un pirkstu gangrēnu; ārsts Gusts Rudens bieži nespēja viņus glābt.

Silmalē visi bija pieraduši, ka pavasaros ceļotāji uzrodas nespēcīgi, slimi un izbadējušies. Tas bija ikgadējais šausmu stāstu laiks. Es bērībā redzēju daudz briesmīgu ainu, no kurām pieaugušie mani veltīgi centās pasargāt. Vidrausmīgāk bija, kad kāds atnāca nomirt.

Snidzis nebija jau nedēļām ilgi, lai gan meža nostūros un paēnā sniegu vēl varēja atrast. Bija pamodušies pirmie pavasara augi, pumpuri riesās, laukkopjiem bija darba pilnas rokas. Taču Silmalē vēl nebija ieradies neviens ziemas novārdzinātais. Šuvējas sprieda, vai tikai tie *visi* nav nosaluši, jo ziema nūdien bija bijusi barga.

Virš Silmales jau veselu nedēļu bija brieduši tumši lietus mākoņi. Reiz sākušās, lietavas varēja turpināties dienām ilgi, tās apturēja visus lauka darbus un medības. Taču skola savu darbu turpināja.

Aukles Madaras mājiņas aizmugurējā pagalmā blakus baltajām biobūvēm – Silmales ielejas sirdij – bija sapulcējušies bērni. Tā bija parasta skolas diena, kas kā allaž sākās ar dziesmām un spēlēm Madaras vadībā. Bērni bija sadevušies rokās un griezās aplī, dziedot dziesmiņu angļu valodā, kura Madarai bērībā bija ļoti patikusi. Viņa stāvēja bērnu apļa viducī, dziedādama līdzī un diriģēdama. Madaras mati uzsūca saulesgaismu, un garā kleita griezās līdzī bērnu kustībai. Auklīte viņu acīs bija princese, un, kad bērni Madaru tā nosauca, viņa allaž sacīja, ka labāk ir būt karalienei, nevis princesei.

– Ofēlij, pievienojies mums! – Madara smiedamās man uzsauc, jo jau kādu laiciņu klusēdama sēdēju šūpolēs pie viņas mājas.

– Viņa nevar, – teica viens no Gusta Rudens dvīņu puikām.

– Viņa ir par lielu skolai, – otrs piebilda.

– Ofēlija nav par lielu skolai. – Madara noliecās tuvāk zēniem. – Viņas gados vecajā pasaulē vēl bija jāmacās.

– Viņa ir par maz mācījusies matemātiku, – piebalsoja šuvējas meita.

– Jūs gribat vairāk matemātikas? – Madara iesmējās un sasita plaukstas. – Gan jau ar Gildu to var sarunāt.

Visi bērni uzreiz iesaucās: – Nē!

– Nu, ko teiksi, Fifī? Tu varēsi izvēlēties dziesmu!

Es papurināju galvu. – Nē, paldies. Drīz atgriezīsies sagaidītāji.

– Ak tā, vai tev šodien ir mācības pie Reigana? – Madara izspraucās ārā no bērnu apļa, kuri turpināja rotaļu.

– Nē, – es atbildot iekustināju šūpoles. – Domāju, ka varbūt ir kāds vienkāršs darbiņš, ko viņš var man iedot pašūt.

– Mana mamma teica, ka Reiganam nepatīk meitenes, – ierunājās viens no bērniem. Rotaļa bija beigusies. – Vai tā ir taisnība?

– Bet mans tētis teica, ka nevienam nepatīk Reigans, – sacīja cits.

– Madara, ko nozīmē vagīna?

Man bija grūti novaldīt smīnu, bet aukle pat neizskatījās izbrīnīta. – Kur tu to vārdu padzirdēji?

– No celtnieka, kas vakar laboja jumtu, – meitenīte atbildēja.

– Celtnieka, ko? – Madara atgriezās pie bērniem. – Vai no celtnieka Centa?

Meitenīte pamāja ar galvu.

– Tādā gadījumā man būs ar viņu jāaprunājas un viss jānoskaidro.

Ielejā pazibēja cilvēki un atskanēja izsaučieni. Maiznieki miltainos priekšautos iznāca uz ceptuves lieveņa palūkoties, kas notiek. Es piecēlos kājās un saskatījos ar Madaru. Viņa smagi nopūtās, tad smaidot uzsauca bērniem:

– Nu ko – atkal ir klāt kāds ceļotājs!

Puse ciema ļaužu bija sanākusi uz vecā asfalta ceļa paskatīties uz atnācēju. No līkuma iznira Reigans un pārējie sagaidītāji, kuri pagāja sānis, dodot ceļu svešniekam ar spožām, melnām acīm.

Bija pieņemts aplaudēt katram ceļotājam, kad tas spēra pirmo soli Silmales ielejā. Atskanēja ovācijas, bet es ieskatījos jauneklīm acīs un samulsu.

Tagad atceros, kā viņa tumšie, aiz ausīm aizglaustie mati mirdzēja saules gaismā, cik tumši iededzis viņš izskatījās blakus bālajam Reiganam. Atceros pat to, kā svešinieks smaržoja pēc vēja, medijuma, smiltīm un sviedriem. Viņam līdzī bija divas somas; vienā no tām kūņojās smilšu krāsas lūsēns. Ceļotāja vamža labās rokas piedurkne bija nagu saplosīta, roku klāja smalku brūcišu tīklojums.

Viņš tika mums pieteikts kā flāms, vārdā Īzaks Sulivans Seffe. Atnācējs bija tikai dažus gadus vecāks par mani – visjaunākais ceļotājs, kādu jebkad biju sastapusi.

– Īzaks cenšas sasniegt Ceru, – Reigans paziņoja.

– Es necenšos... – Ceļotājs valdzinoši smaidīja. Viņš runāja angļiski, taču ar dienvidnieku akcentu. – Es to sasniegšu!

Tas izskanēja pārlicinoši. Man likās – Īzaks tam tic tik ļoti, it kā viņš līdzīgi pravietim vīzijā jau redzētu sevi Baltajā pilsētā. Daudzi uzskatīja: ja Cera tiešām pastāv, viņš to noteikti sasniegs. Nē, pat vairāk. Īzaka pārlicība vien Ceru darīja īstu.

Gludajās smiltīs vīd ķepu nospiedumi.

Lai gan kādu laiku var iztikt arī ar pienācīgu miega un ūdens devu, izsalkums gājienu dara par nepanesamu pārbaudījumu. Esmu izbadējusies. Jau gandrīz divas dienas pārtieku tikai no smilgām un ūdens. Sausie stiebrī nedod sāta sajūtu – tie tikai piestūkē un apmāna, un varbūt pat bojā kuņģi. Taču esmu spējīga izturēt gandrīz visu, jo zinu: ārsti Cerā varēs izārstēt visas manas vainas. Galvenais ir tur nokļūt.

Es sekoju pēdu nospiedumiem. Iespēja drīz ieraudzīt kādu dzīvnieku priecē. Tas nozīmētu gan ēdienu, gan oāzes tuvumu, kas savukārt norāda uz varbūtēju ciema klātbūtni. Un ciemi nozīmē cilvēkus, ēdienu un ūdeni.

Nagu atstātas švīkas liecina, ka šis dzīvnieks ir plēsējs, kurš tikpat ļoti gribētu nomedīt mani, cik es – viņu. No somas sānu kabatiņas izvelku zamša futlāri, savukārt no tā – savus ieročus – sviežamos nažus. Tie ir īpaša metālu sakausējuma naži ar dubulto asmeni un nobalansēti tā, lai spētu lidot. Naži kādreiz piederēja cirka māksliniecei un tika mesti mērķī, kura centrā stāvēja brīvprātīgais. Paņemu trīs un pārējos nolieku atpakaļ vietā.

Ķepu nospiedumi tagad atkārtojas pēc lielāka attāluma un ir izplūduši. Dzīvnieks šeit ir sācis skriet.

Paceļu plaukstu virs acīm, lai aizēnotu dienvidu sauli. Tālienē, kur saules stari rada ilūziju, ka gaišās smiltis viļņojas un saplūst ar debesīm, pamanu dīvainu apveidu; uz to ved dzīvnieka pēdas.

Drupas?

Eju uz priekšu, līdz ieraugu pussagruvušas betona sienas, kas man virs galvas izliecas arkās un nojumēs. Šis grausts nekuriem kādreiz ir bijis debesskrāpis, un man zem kājām atrodas smilšu kapā aprakta pilsēta. Uzkaršušās sienas izstaro siltumu, it kā vēl vakar te būtu mituši cilvēki. Mani pārņem biedējošā pamestības izjūta. Es lēnām eju pār dēļu atlūzām, stikla šķembām, tapešu driskām, plastmasas pudeļu gabaliem un citām vecās pasaules dražām.

Kādreiz es no sirds ienīdu debesskrāpju paliekas – tās bija debesīm, nevis cilvēkiem radītas ēkas, no kurām briesmu brīdī nebija iespējams izglābties. Senāk domāju par mirušajiem cilvēkiem sev zem kājām, bet tagad man tas vairs nerūp.

Saklausu tādu kā vibrāciju. Nē, rūkšanu. Uz mirkli pārstāju elpot.

Lēnām pagriežos. Durvju ailā, zobus atņirdzis un spalvu uzbozis, stāv tuksneša vilks. Radījums glūn uz mani ar sarkanām acīm. Viņa rūkšana atbalsojas debesskrāpja drupās.

Cenšos nomierināties. Ar trīcošām rokām nazi nevar mest. Vilks jau rūc skaļāk un joprojām nenolaiž no manis ne acu, kā gribēdams iebiedēt. *Šī nav ne pirmā, ne pēdējā reize, kad baidos...* Pašai nemanot, es paceļu roku, lai mestu.